

Регіда Світлана Олегівна

5 курс, теплоенергетичний факультет,

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мелащенко О. М., к.філос.н., доцент

кафедри психології та педагогіки ФСП НТУУ «КПІ»

Мотивація навчання студентів творчих та технічних спеціальностей

Мотивація (від lat. movere) – 1) спонукання до дії; 2) динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, що керує поведінкою людини та визначає його скерованість, організованість, активність та стійкість; 3) здатність людини за допомогою праці задовольняти свої матеріальні потреби. Термін "мотивація", взятий в широкому змісті, використовується у всіх сферах психології, які вивчають причини та механізми цілеспрямованої поведінки людини та тварин. [1, с.458]

Мотив самоутвердження - прагнення утвердити себе в соціумі; пов'язаний з почуттям власної гідності, самолюбством. Людина намагається доказати людям що її оточують, що вона чогось варта, прагне отримати певний статус у суспільстві, хоче, щоб її поважали та цінували. Іноді прагнення до самоствердження відносять до мотивації престижу. Таким чином прагнення до самоствердження, суттєвий мотиваційний фактор, який спонукає людину інтенсивно працювати та розвиватися.

Мотив влади - прагнення індивіда впливати на людей. Мотивація влади (потреба у владі) є однією з найголовніших рушійних сил людських дій. Це прагнення зайняти позицію керівника у групі. Мотив влади займає важливе місце у ієрархії мотивів. Прагнення домінувати над іншими - це мотив, який спонукає у процесі діяльності долати значні труднощі.

Мотив саморозвитку - прагнення до саморозвитку, само-удосконалюванню. Це важливий мотив, який спонукає індивіда багато працювати і розвиватися. На думку А. Маслоу, це прагнення до повної реалізації своїх здібностей і бажання відчувати свою компетентність. Як правило, для руху вперед завжди необхідна певна сміливість. Людина часто тримається за минуле, за свої досягнення, спокій і стабільність. Страх ризику і загроза втратити усе стримують її на шляху

саморозвитку. Таким чином, людина часто ніби-то «розривається між прагненням рухатись вперед і прагненням до самозбереження та безпеки». З одного боку, вона прагне до чогось нового, а з іншого - страх перед небезпекою і чимось невідомим, стримує її. А. Маслоу стверджував, що розвиток відбувається тоді, коли наступний крок вперед об'єктивно приносить більше радості, ніж попередні здобутки і перемоги, які стали чимось звичайним і навіть набридли. Саморозвиток, рух вперед часто супроводжується конфліктом у середині особистості, але не є насильством над собою. [2, с. 44]

Намагання виділити провідний фактор засвоєння знань приводить нас до мотивації, тобто причини дії або спонукання до діяльності. При наявності спонукального мотиву до діяльності або цілі, до якої ми прагнемо, наші зусилля стають більш енергійними і послідовними. Знаємо ми і те, що без повного розуміння причини і мети або з примусу людина працює без бажання.[3,с.72]

Дієва мотивація деколи спонукає студента технічних спеціальностей працювати на такому рівні, який, на перший погляд, важко від нього очікувати. А недостатня мотивація не дозволяє школяру в повній мірі проявити свої потенційні можливості.

Таким чином, при інших рівних умовах (рівень здібностей, стан здоров'я, емоційна і соціальна адаптація) різний степінь мотивації дає відмінності в учнів.

Проблема мотивації і врахування потреб особистості студента технічних спеціальностей є центральною в дослідженні її властивостей. „Жодну якість особистості не можна зрозуміти й пояснити, якщо невідомо, для задоволення якої потреби виникла ця якість”, - писав М. Неймарк [4, с. 153]. Мотиваційно-потребова сфера - складне психологічне явище, в якому домінують мотиви визначають спрямованість особистості. Мотиваційно-особистісний аспект пов'язаний із формуванням позитивних навчальних мотивів і особистих якостей майбутнього спеціаліста, дійових цілей, оскільки мотиви й цілі є важливими детермінантами діяльності [5, с.73]. Структура мотивів студента, що формується в період навчання, є стержнем особистості майбутнього фахівця.

Отже, розвиток позитивних навчальних мотивів - невід'ємна складова процесу навчання і виховання студентів. Для ефективної практичної роботи в цьому

напрямку потрібне ґрунтовне вивчення закономірностей розвитку навчальної мотивації студентів.

Список використаних джерел:

1. Короткий психологічний словник / Під заг. ред. А.В Петровського, М.Г. Ярошевського. - Ростов н/Д.: Фенікс, 1999.].
2. Маслоу А. Мотивация и личность / Пер. з англ. - СПб.: Євразія, 1999. - 478
3. Смирнов С.Д. Секреты хорошей и плохой учебы. //Вопросы психологии.- 1996.- №2.
4. Маслоу А. Мотивация и личность / Пер. с англ. - СПб.: Питер, 2006.
5. Орлов Ю.М., Творогова Н.Д., Шкуркин В.И. Стимулирование побуждения к учению. М., 1988.